

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 200 Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 20 49 05,
tel./fax (+373 22) 20 49 05,
e-mail: jbu@justice.md

mun. Chisinau, Ștefan cel Mare 200 street, Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 20 49 05,
tel./fax (+373 22) 20 49 05,
e-mail: jbu@justice.md

5.14

Dosarul nr. 1-1423/19

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL BUIUCANI
Intrare Nr. 12038
"23" Julie 2019

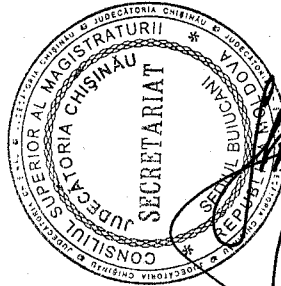
Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușeanu, nr. 28.

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) Vă expediază în adresa DVS., sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art.239 alin.(1) Cod Penal.

Anexă: copia încheierii din 18 iulie 2019 pe 02 file.

- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 10 file.

Asistent judiciar
în Judecătoria Chișinău
(sediul Buiucani)

Marina Mihalachi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1389
"25" 07 2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Severovan Mihail
2. mun. Chişinău, str. 31 august 1989 nr. 46, ap. 90
3. tel.: 079999910
4. Reprezentant – avocatul Țepordei Ghenadie
5. mun. Chişinău, str. A. Puşkin nr. 58, of. 4
6. tel.: 0791 11 791
7. e-mail: gtepordei@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

8. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității sintagmelor „*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*” din cuprinsul art. 239 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova (încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/indemnizației de asigurare).

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

9. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- „(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
(2) Forma de guvernământ a statului este republica.
(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte”.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

- „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

- „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- „(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

- „(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului”.

Articolul 72

Categorii de legi

- „(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.
[...]

(3) Prin lege organică se reglementează: [...]
n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora; [...]"

Articolul 76

Intrarea în vigoare a legii

„Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia”.

Titlul V

Curtea Constituțională

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului [...]"

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate”.

10. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Articolul 7

Nici o pedeapsă fără lege

„Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional [...]"

11. Prevederile relevante ale Codului penal

Articolul 239

Încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/ indemnizației de asigurare

„(1) Acordarea unui credit, împrumut sau despăgubirii/ indemnizației de asigurare cu încălcarea intenționată a legii, regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare, organizației financiare nebankare, asociației de economii și împrumut sau asiguratorului daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale,

5

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni care:

a) au cauzat instituției financiare, asociației de economii și împrumut, organizației financiare nebankare sau asigurătorului daune în proporții deosebit de mari;

b) au condus la insolabilitatea instituției financiare, asociației de economii și împrumut, organizației financiare nebankare sau asigurătorului,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani”.

IV. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

12. Severovan Mihail i se impută că fiind reales în temeiul deciziei adunării generale a acționarilor Băncii Comerciale Banca Socială SA din 29.04.2011 (iar apoi din 01.07.2011) în calitate de membru al Consiliului băncii, funcție pe care de facto o deținea din data confirmării la 06.06.2000 de către Banca Națională a Moldovei, acționând în urma înțelegerii prealabile cu ceilalți membri ai Consiliului Andreev Valentina Ivan și Ostrovscăia Aglaia Anton, vicepreședintele consiliului Abramova Evghenia Stepan, președintele consiliului Cunev Valentin Petru, președintele Consiliului de administrație Suetnov Vladimir Ivan, dar și numiților Cotlearov Grigori Vladimir și Leșno Alexandru Efim, în calitate de autor a comis infracțiunea de încălcare intenționată a regulilor de creditare în circumstanțe agravante după cum urmează:

13. Către începutul anului 2013 Severovan Mihai Ștefan, cunoscând cu certitudine despre faptul că un grup de companii reprezentate de numitul Igor Bordeniuc, între care „Citadelacons” SRL, „Artasbocem” SRL, „Transfiber-Grup” SRL, „Șalim & Co” SRL, „TSD-Tur” SRL, „Frimex” SRL, erau în imposibilitate de a restitui creditele contractate anterior de la BC „Banca Socială” SA, care cumulativ cu dobânzile și penalitățile calculate depășeau suma de 140 000 000 lei, iar bunurile gajate sau ipotecate în favoarea băncii, erau insuficiente pentru rambursarea integrală a acestora, în baza planului organizat de către președintele Consiliului de administrație Suetnov Vladimir Ivan, acționând împreună cu ceilalți membri ai Consiliului băncii, precum și cet. Cotlearov Grigori și Leșno Alexandru Efim cu scopul de a crea impresia de înlăturare, pînă la termenul limită de 30.06.2013, a încălcărilor și neajunsurilor consemnate în Raportul BNM nr. 268 din 30.10.2012, a participat la adoptarea unor decizii de acordare a creditelor cu derogarea de la regulile generale de creditare și ordinea de acordare a acestora, mijloacele financiare ale băncii fiind îndreptate pentru stingerea parțială sau totală a creditelor acordate companiilor din grupul controlat de Igor Bordeniuc, acțiuni menite să asigure o aparență de stabilitate a instituției financiare.

14. Astfel, acuzarea susține că contrar obiectivelor creditării și reglementărilor în domeniul creditării, stabilite în:

- capitolul 2 din politica de creditare și capitolul 2 din Regulamentul cu privire la creditarea persoanelor juridice în BC „Banca Socială” SA, prin care se impune instituției financiare sporirea a unui portofoliu de credit de înaltă calitate și rentabil, în baza minimizării și diversificării riscurilor creditare, prin acordarea creditelor agenților economici fideli, precum și celor atrași la deservire care desfășoară o activitate rentabilă, dispun de nivelul corespunzător de solvabilitate, fiind în stare să prezinte garanțiile solicitate de către bancă,

în calitate de asigurare a rambursării creditelor, cu respectarea destinației, termenului, rambursării, solvabilității și asigurării creditelor;

- art.45 din Hotărârea BNM nr.231 din 27.10.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, conform căruia "Banca nu acordă mijloace bănești suplimentare în scopul achitării de către contraparte a datoriilor la suma inițială și la dobânda aferentă activului existent, cu excepția cazurilor de răscumpărare a datoriei (suma de bază a activului și/sau angajamentului condițional) clientului de la altă bancă";
 - prevederilor pct.3.1.2 din Politica de creditare, care stabilește mărimea maximă a riscului de expunere față de un grup de persoane acționând în comun, nu mai mare de 15% din capitalul normativ al băncii;
 - prevederilor pct.6.4 din Regulamentul cu privire la creditarea persoanelor juridice în BC Banca Socială SA, care impune cerința de prezentare de către fidejutor sau garant, în cazul asigurării creditului solicitat în condiții de fidejusiune sau garanție, a documentelor ce confirmă solvabilitatea acestuia, persoanelor fizice putând acorda fidejusiune doar în limitele valorii proprietății deținute sau a venitului confirmat;
 - prevederilor pct.1.5 din titlul III din același regulament, care instituie o obligativitate de cel puțin 10-20% contribuție proprie din suma proiectului creditat,
Severovan Mihai împreună cu ceilalți membri ai Consiliului băncii prin decizia din 26.06.2013, adoptată la sediul central al BC „Banca Socială”SA, situat în mun. Chișinău, str. M.G. Bănulescu-Bodoni, nr. 61, (proces-verbal nr.373) unanim și ilegal au decis acordarea companiei „Briatus-Grup” SRL un credit în mărime de 68 000 000 lei, decizie în temeiul căreia la 27.06.2013 prin contractul de credit nr.182/2013, BC „Banca Socială” SA a acordat integral suma creditului pentru utilizarea precum că în scopul procurării de către compania „Briatus-Grup” SRL a terenurilor și imobilele fabricii, amplasate în mun.Chișinău, str.Calea Basarabiei nr.42 ipotecate în favoarea băncii de către compania „Citadelacons” SRL, la un preț artificial majorat, pentru a fi suficient la acoperirea unui număr cât mai mare de credite neperformante acordate anterior ultimei, în temeiul unor documente formale care ar constata: situația financiară a debitorului și solvabilitatea acestuia; capacitățile solicitantului de credit de a genera venituri suficiente pentru acoperirea creditului și plăților aferente acestuia, dar și pentru asigurarea funcționalității; participarea debitorului cu contribuții proprii pentru afacerea ce urma a fi dezvoltată; asigurare proprie; concluzii ale subdiviziunilor de specialitate: juridică, securitate sau de evaluare a riscurilor. Solicitantul de credit nu dispunea nici măcar de mijloace financiare pentru achitarea taxelor notariale aferente vânzării-cumpărării.
15. În perioada ulterioară, compania „Briatus-Grup” SRL practic nu a efectuat careva plăți pentru rambursarea creditului acordat, fiind stinsă doar o parte a creditului în rezultatul vânzării de către bancă a bunurilor ipotecate (gajate) cu suma de 28 114 249,86 lei, fapt prin care a fost cauzat băncii un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 48 800 773,14 lei.
 16. Acțiunile descrise au avut loc concomitent cu eliberarea în aceleași condiții a unui credit în sumă de 52 000 000 lei companiei „Baliat-Grup” SRL.
 17. În acest sens, deși actele prezentate de debitor demonstrau situația financiară precară și insolvabilitatea acestuia, lipsa unei activități efective, lipsa capacității solicitantului de credit de a genera venituri suficiente pentru acoperirea creditului și plăților aferente

acestui, lipsa contribuțiilor și asigurărilor proprii pentru afacerea ce urma a fi dezvoltată, lipsa business planului asupra modului de utilizare a utilajului procurat, locul de amplasare a lui, modul de asigurare a funcționării lui, prezența unor specialiști în domeniu, dar și lipsa analizei elementare a mărfurilor ce urmau a fi produse din punct de vedere calitativ și cantitativ, Severovan Mihai împreună cu ceilalți membri ai Consiliului băncii întru realizarea scopului comun descris mai sus, aflându-se la sediul central al BC „Banca Socială” SA, situat în mun. Chișinău, str. M.G. Bănulescu-Bodoni, nr. 61, prin încălcarea prevederilor regulamentare și legale nominalizate supra, în baza deciziei din 26.06.2013 (proces-verbal nr.374), unanim și ilegal au decis acordarea companiei „Baliac-Grup” SRL un credit în mărime de 52 000 000 lei, precum că pentru procurarea utilajului, decizie în temeiul căreia la 27.06.2013 prin contractul de credit nr.185/2013, BC „Banca Socială” SA a acordat integral suma creditului pentru utilizarea în scopul procurării în baza contractului fictiv de vânzare-cumpărare nr.28/06-13 din 28.06.2013 a unui utilaj pentru producerea sticlei cu fider, de la compania „Transfiber-Grup” SRL administrată de către Cotlearov Grigori.

18. Ulterior însă, compania „Baliac-Grup” SRL nu a efectuat careva plăți pentru rambursarea creditului acordat, fiind cauzat băncii un prejudiciu în proporții deosebit de mari în sumă de 66 873 116 lei.
19. Severovan Mihai Ștefan acționînd împreună cu ceilalți membri ai Consiliului băncii cu scopul de a oferi remunerația lui Alexandru Leșno sub formă de credit bancar obținut în mod privilegiat, pentru participația la comiterea acțiunilor ilegale descrise mai sus de încălcare a legii și regulilor de creditare și normelor de prudență financiară, prin identificarea companiilor „Briatus-Grup” SRL și „Baliac-Grup” SRL, dar și administratorilor acestora, care să fie utilizați în comiterea infracțiunilor, nefiind în cunoștință de cauză vis-a-vis de intenția lui Vladimir Suetnov și Alexandru Leșno de a dobîndi în mod ilicit mijloacele financiare de la Banca Comercială „Banca Socială” SA, constientizînd din spusele președintelui Consiliului de administrație Vladimir Suetnov doar că oferă un eventual credit cu încălcarea regulilor de creditare pentru dezvoltarea afacerilor inițiate de către Alexandru Leșno, au asigurat obținerea scopului infracțional prin încălcarea aceluiași prevederi regulamentare și legale indicate supra, adoptînd la sediul central al BC „Banca Socială” SA, situat în mun. Chișinău, str. M.G. Bănulescu-Bodoni, nr. 61 unanim și ilegal decizia din 12.09.2013 (proces-verbal fără număr din aceeași dată) privind acordarea companiei „Business-Arhitect” SRL sub formă de credit a sumei de 10 000 000 lei, pe un termen de 12 luni, cu o dobîndă de 15% anual, precum că pentru completarea mijloacelor circulante, decizie în temeiul căreia la 13.09.2013 prin contractul de credit nr.261/2013, BC „Banca Socială” SA a acordat integral suma creditului care a fost însușită și utilizată de către Leșno Alexandru prin intermediul companiilor controlate de el, fără a rambursa careva sume băncii, cauzînd băncii prejudicii în proporții deosebit de mari în valoare totală de 11 195 834,55 lei.
20. Acuzatorul de stat a concluzionat că, prin acțiunile sale intenționate Severovan Mihai Ștefan, a comis infracțiunea prelungită prevăzută la art.art.30, 42 al.(2), 239 alin.(2) lit.a) din Codul penal, pe semnele - acordarea creditelor, cu încălcarea intenționată a legii și regulilor de creditare și normelor de prudență financiară, cu cauzarea instituției financiare de daune în proporții deosebit de mari în valoare totală de 126 869 723,69 lei.

V. EXPUNEREA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

21. Potrivit art. 72 alin. (1) și (3) lit. n) – Categoriile de legi din Constituția Republicii Moldova,
„(1) *Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.*

[...]

(3) *Prin lege organică se reglementează: [...] n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora”*

22. Prin urmare, potrivit art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituția Republicii Moldova, **infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora se reglementează prin lege organică**, în virtutea calității de unic organ legislativ a Parlamentului [art. 60 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova].

23. Or, sintagmele „*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*” utilizate de art. 239 alin. (1) Cod penal, în măsura în care acestea își au sediul **în norme infralegale** - cum ar fi, spre exemplu: hotărârile Guvernului, deciziile consiliilor bancii, hotărârile Bancii Naționale a Moldovei, regulamente etc. - contravin art. 60 alin. (1) și art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituția Republicii Moldova care prevăd că **infracțiunile, pedepsele și regimul acestora se reglementează prin lege organică**.

24. Astfel, se poate constata că în cazul în care încălcarea **regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară**, nu s-ar raporta la norme prevăzute într-un act normativ cu putere de lege s-ar ajunge la situația ca în cazul acestei infracțiuni elementul material al acesteia să fie configurat atât de Parlament, cât și de alte organe, inclusiv persoane juridice de drept privat, respectiv băncile comerciale, ceea ce nu este de acceptat în sistemul juridic de drept penal.

25. Ilicitul penal este cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrariului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie. Comportamentul interzis trebuie impus de către legiuitor, potrivit art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, chiar prin lege organică, neputând fi dedus, eventual, din raționamente ale judecătorului de natură să substituie normele juridice. În acest sens, instanța de contencios constituțional este rugată să tina seama de faptul că, în sistemul continental, jurisprudența nu constituie izvor de drept așa încât înțelesul unei norme să poată fi clarificat pe această cale, deoarece, într-un asemenea caz, **judecătorul ar deveni legiuitor**, lucru care ar aduce atingere art. 6 din Constituția Republicii Moldova.

26. Raportarea organelor judiciare la o sferă normativă largă care cuprinde, pe lângă legi organice, și acte de nivel inferior acestora - cum ar fi hotărâri ale Guvernului, ordine, coduri etice și deontologice, regulamente, hotărâri ale consiliilor băncilor sau ale Bancii Naționale a Moldovei - are influență asupra laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 239 Cod penal, prin extinderea acesteia la acțiuni sau inacțiuni ce definesc elementul material al laturii obiective a infracțiunii, dar care nu sunt prevăzute în legi organice.

27. Mai mult, textul „*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*” din art. 239 alin. (1) Cod penal, nu sînt clare și previzibile pentru subiecții cărora se adresează în măsura în care acestea să-și poată adapta comportamentul în sensul respectării legii penale, fiind contrare art. 22 din Constituție.

28. Legea nu stabilește semnificația „*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*”. Semnificația acesteia ar fi

stabilită, în practică, printr-o interpretare subiectivă și discreționată a organului de urmărire penală și a instanței de judecată.

29. Așadar, în materie penală, principiul legalității încriminării, „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*”, impune ca numai legiuitorul primar, prin lege organica, să poată stabili conduita pe care destinatarul legii este obligat să o respecte.
30. În acest sens, principiul legalității încriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (*nullum crimen sine lege*) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (*nulla poena sine lege*). Legalitatea încriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.
31. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45).
32. Prin urmare, atât timp cât „**regulile de creditare, politicile de acordare a împrumuturilor și normele de prudenta financiară**” nu sunt descrise și detaliate printr-o lege, în sensul art. 7 CEDO, care să asigure condițiile privind accesibilitatea și previzibilitatea, ci prin norme infralegale, dispozițiile art. 239 din Codul penal contrare atât art. 22 alin. (2), art. 72 alin. (3) lit. n) și art. 60 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova cât și art. 7 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. De asemenea, aceasta duce la încălcarea **principiului legalității**, care stă la baza statului de drept, astfel cum este reglementat de art. 1 alin.(3) din Constituție.
33. Potrivit art. 1 alin.(3) din Constituție „*Republica Moldova este stat de drept*”. Dispozițiile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală reprezintă sediul materiei pentru **principiul legalității**. Principiul legalității, care exprimă obligativitatea respectării legilor, asigură respectarea ordinii de drept. Ca și principiul supremației Constituției, legalitatea este de esență cerințelor **statului de drept**, adică a preeminenței legii în reglementarea relațiilor sociale. Principiul legalității, fiind un principiu de rang constituțional, consacră **obligativitatea respectării legilor și a calității acestora**.
34. **Principiul legalității** este unul de rang constituțional astfel încât încălcarea legii are drept consecință imediată nesocotirea art.1 alin.(3) din Constituție. Încălcarea acestei obligații constituționale atrage implicit afectarea principiului statului de drept, consacrat prin art.1 alin.(3) din Constituție.
35. Trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii. Statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta, ceea ce înseamnă ca acesta implică, prioritar, respectarea legii, iar statul democratic este prin excelență un stat în care se manifestă domnia legii.
36. Pentru aceste argumente, vă solicităm să constatați că dispozițiile criticate încalcă Constituția Republicii Moldova prin faptul că permit **configurarea elementului material al laturii obiective** a infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 239 Cod penal prin activitatea altor organe, persoane, altele decât Parlamentul și prin alte acte normative

inferioare legii organice, venind în contradicție cu art. 1 alin. (3), art. 60 alin. (1) și 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

37. Din motivele menționate *supra*, în temeiul prevederilor art. 135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin. (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova,

SOLICITĂM:

- i) A admite prezenta sesizare;
- ii) A declara neconstituțional textul „regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară” din art. 239 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

38. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Chișinău

Data 18 iulie 2019

Severovan Mihail

Avocat Țepordei Ghenadie

Dosarul nr. 1-1423/2019
12-1-15749-20032019

ÎNCHEIERE

18 iulie 2019
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

mun. Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecător,

Eugeniu Beșelea

Grefier

Țîbîrnă Gheorghe

cu participarea:

procurorului
apărătorilor

Gheorghiştean Irina
Sicinski Alexandru,
Casir Alexandru,
Babcinschi Nelly,
Mocan Victor,
Țepordei Ghenadie,
Sandu Daniela

examinând în ședință de judecată publică cererea avocatului Țepordei Ghenadie în numele inculpatului Severovan Mihai, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 239 alin. (1) Cod penal, în partea sintagmei "*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*", în cauza penală de învinuire a lui Severovan Mihai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Cunev Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Abramova Evghenia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Ostrovscaia Aglaia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Andreev Valentina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal și a lui Cotlearov Grigori în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal -

CONSTATĂ:

1. Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) este sesizată cu judecarea cauzei penale de învinuire a lui Severovan Mihai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Cunev Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Abramova Evghenia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Ostrovscaia Aglaia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal; a lui Andreev Valentina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (2), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal și a lui Cotlearov Grigori în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 239 alin. (2) lit. a) Cod penal.

2. În cadrul ședinței de judecată preliminară avocatul Țepordei Ghenadie în numele inculpatului Severovan Mihai a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 239 alin. (1) Cod penal, în partea sintagmei "*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*", la fel cum a solicitat și suspendarea judecării cauzei.

În motivarea solicitării sale a indicat că sintagmele "*regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară*", utilizate în conținutul art. 239 alin. (1) Cod penal, în măsura în care acestea se conțin în norme infralegale – cum ar fi spre exemplu: hotărârile Guvernului R. Moldova, Băncii Naționale a Moldovei, deciziile consiliilor băncii, regulamente, etc – contravin art. 60 alin. (1) și art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituția R. Moldova, care prevăd că infracțiunile, pedepsele și regimul acestora se reglementează prin lege organică.

3. Procurorul Gheorghiştean Irina a solicitat admiterea cererii în cazul în care aceasta este întemeiată, cu suspendarea judecării cauzei. Ceilalți participanți la proces au susținut cererea adresată.

4. Examinând materialele cauzei, în raportul cu argumentele invocate în cerere, precum și audiind opiniile părți, instanța de judecată consideră că aceasta urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, indică că verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale**. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care, la rîndul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 107 al Hotărârii antemenționate stipulează că **sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale** de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

În continuare, instanța de judecată menționează că sesizarea se referă la verificarea constituționalității unei legi, aceasta este ridicată de către avocatul în numele inculpatului în prezenta cauză, norma în cauză se aplică direct față de inculpatul Severovan Mihai, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de acest articol, precum și până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 239 Cod penal, nu există.

5. Pentru aceste motive, conducându-se de prevederile art. art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală, instanța de judecată, –

DISPUNE:

Admite cererea avocatului Țepordei Ghenadie în numele inculpatului Severovan Mihai, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 239 alin. (1) Cod penal, în partea sintagmei *"regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau normelor de prudență financiară"*.

Suspendă judecarea cauzei.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintate de avocatul Țepordei Ghenadie în numele inculpatului Severovan Mihai, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Judecător

Eugeniu Beșelea

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI
Judecător _____ Beșelea Eugeniu

